

Ο Τηρέας, γνήσιος εκπρόσωπος των Θρακών που επιδίδονταν στις ανθρωποθυσίες και στην ανθρωποφαγία, λέγεται ότι πρόλαβε τις δυο αδελφές, Πρόκνη και Φιλομήλα, στην Δαυλίδα της Φωκίδας. Κατά άλλη εκδοχή, την οποία δέχεται ο Θουκυδίδης (Β, 29), ο Τηρέας ήταν βασιλιάς Θρακών που είχαν μεταναστεύσει στην Δαυλίδα της Φωκίδας. Υπήρχαν όμως και άλλοι που όχι μόνο υποστήριζαν ότι ο Τηρέας ήταν βασιλιάς στις Παγές της Μεγαρίδας αλλά έδειχναν και τον εκεί τάφο του. Μετά το γεύμα με τις σάρκες του Ίτυ ή Ίτυλου, η Πρόκνη και η Φιλομήλα κατάφεραν να φτάσουν στην Αττική αλλά πέθαναν από τη μεγάλη τους λύπη. Κι επειδή ο Τηρέας δεν τις πρόλαβε για να τις σκοτώσει, αυτοκτόνησε. Για την Πρόκνη και την Φιλομήλα ήταν παραδεκτό ότι, μετά τον θάνατό τους, μεταμορφώθηκαν σε αηδόνι και σε χελιδόνι. Φιλομήλα άλλωστε σημαίνει «αυτή που αγαπά τα κοπάδια» και όλοι ξέρουν ότι τα χελιδόνια αγαπούν τα κοπάδια και στήνουν φωλιές σε στάνες. Για τον Τηρέα όμως, δεν ήξεραν τίποτα τέτοιο. Απλά, μετά τον θάνατό του είναι που φάνηκαν τσαλαπετεινοί στην περιοχή.

Ίτυλος ονομαζόταν και το παιδί του Ζήθου, αδελφού του Αμφίονα. Αναφέρθηκε ήδη ότι γυναίκα του Αμφίονα ήταν η Νιόβη (εκείνη που υπερηφανευόταν ότι απέκτησε 14 παιδιά, ενώ η Λητώ μονάχα δυο, τον Απόλλωνα και την Άρτεμη) και του Ζήθου η Θήβη. Στην εκδοχή με τον Ίτυλο, ο Ζήθος πήρε γυναίκα του την Αηδόνα. Κι αυτή και η Νιόβη ήταν Μικρασιάτισσες. Η Νιόβη δεν απέκτησε 14 αλλά μόνο έξι παιδιά. Και αυτά όμως ήταν αρκετά για να ζηλεύει η Αηδόνα, η κόρη του Πανδάρου από την Μίλητο, καθώς εκείνη είχε μόνο ένα, τον Ίτυλο. Ο οποίος Ίτυλος κοιμόταν μαζί με τον Αλαλκομενέα, το μεγαλύτερο από τα παιδιά του Αμφίονα και της Νιόβης. Η Αηδόνα, από τη ζήλια της, θέλησε να σκοτώσει τον Αλαλκομενέα. Όταν τα παιδιά έπεσαν για ύπνο, φόρεσε του Ίτυλου ένα σκουφί, να μπορεί να τον διακρίνει στο σκοτάδι. Τα παιδιά όμως βρήκαν το σκουφί παιχνίδι. Το φορούσαν μια το ένα, μια το άλλο. Όταν τα πήρε ο ύπνος, ο Αλαλκομενέας ήταν που το φορούσε. Η Αηδόνα μπήκε στο δωμάτιο μέσα στο σκοτάδι, πλησίασε τα παιδιά, βρήκε ποιο φορούσε το σκουφί και με ένα μαχαίρι σκότωσε το άλλο που, βέβαια, ήταν ο Ίτυλος, το δικό της παιδί. Το πρωί, η Αηδόνα κατάλαβε τι είχε κάνει και ζήτησε από τους θεούς να την πάρουν από τη ζωή. Τη μεταμόρφωσαν σε αηδόνι.

Αηδόνα έλεγαν και την κόρη του Πανδάρου (από την Έφεσο αυτός), αδελφή της Χελιδόνας, που παντρεύτηκε τον Πολύτεχνο κι απέκτησαν γιο τον Ίτυ. Αυτή υπερηφανευόταν ότι ο γάμος της ήταν πιο ευτυχισμένος και από αυτόν του Δία με την Ήρα. Θύμωσε η θεά κι έβαλε την Έριδα να εκδικηθεί. Αναφέρθηκε ήδη, τι έγινε.

Συμφώνησαν, όποιος από τους δυο τελειώσει πρώτος μια δουλειά, θα αποκτούσε βραβείο

μια δούλα. Πρώτη τέλειωσε η Αηδόνα. Ο άντρας της τη μίσησε. Έφυγε από το σπίτι, βρήκε μόνη τη μικρή αδερφή της γυναίκας του, τη Χελιδόνα, τη βίασε, της έκοψε τα μαλλιά και την ανάγκασε να γίνει δούλα της Αηδόνας τρομοκρατώντας την ότι θα τη σκοτώσει, αν μαρτυρήσει ποια είναι. Όμως η Αηδόνα κατάλαβε ποιαν είχε δούλα και σχεδίασε τρομερή εκδίκηση: Σκότωσε τον μοναχογιό τους, Ίτυ, τον έβρασε και τον πρόσφερε στο πιάτο του Πολύτεχνου. Εκείνος την κυνήγησε αλλά τον συνέλαβαν οι υπηρέτες του πεθερού του, τον έδεσαν και τον άλειψαν με μέλι, ώστε να προσελκύει τις μύγες. Η Αηδόνα τον λυπήθηκε κι έσπευσε να τον ελευθερώσει προκαλώντας την οργή του πατέρα της, που την κυνήγησε. Ο Δίας μεταμόρφωσε τις δυο αδερφές στα ομώνυμα πουλιά και τον Πολύτεχνο σε πελεκάνο.

(τελευταία επεξεργασία, 14 Μαρτίου 2021)